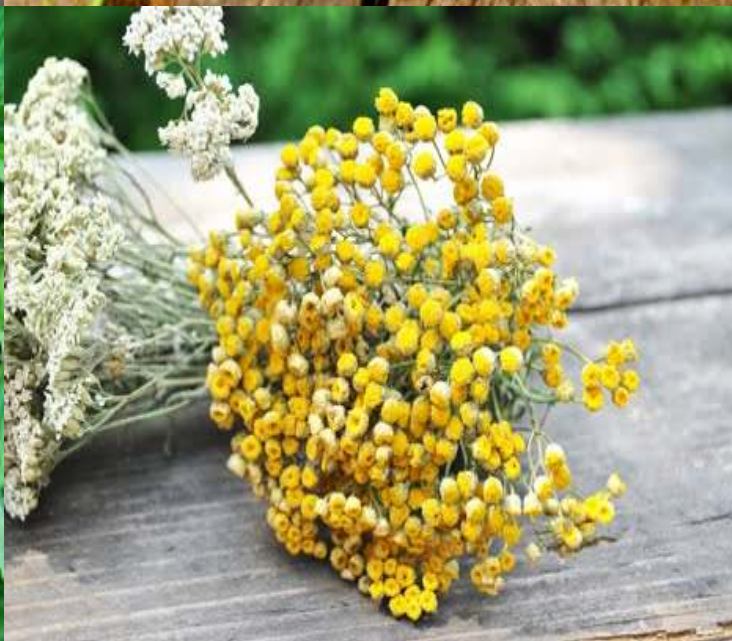

Приложение №2.

Раздел „Лечебни растения“

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
<i>I. Въведение.....</i>	<i>3</i>
<i>II. Описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите на територията на община Завет.....</i>	<i>3</i>
<i>III. Анализ на дейностите за опазване на екосистемите и ресурсите от лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване.....</i>	<i>12</i>
<i>IV. Приоритетни мерки за опазване на ресурсите и разнообразието на лечебните растения, включително на редки или застрашени от изчезване видове.....</i>	<i>16</i>
<i>V. Избор и регламент на територии, които не са защитени, но изискват подходящо управление с цел устойчиво ползване на лечебните растения в тях</i>	<i>17</i>
<i>VI. Предложения за разработване на местни нормативни актове за начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановите документи от по-висока степен.....</i>	<i>18</i>

I. Въведение

Във връзка с изискванията на чл. 50, т. 3 от Закона за лечебните растения (ЗЛР, ДВ бр. 29/2000 г. изм. ДВ бр. 98/2014 г.) и Наредба №2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения (ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.) към Общинската програма за опазване на околната среда на Община Завет за периода 2015-2020 г. е разработен настоящия Раздел „Лечебни растения“.

С раздела „Лечебни растения“ към Общинската програма по опазване на околната среда се цели да се постигне ефективно използване на лечебните растения, опазване на естествените им находища, предотвратяване изчезването на отделни видове и свързаните с тях компоненти на околната среда, с цел задоволяване потребностите от лечебни растения на населението.

Разделът включва информация за видовете лечебни растения, местообитанието им, разпространението им, режимът на тяхното ползване, прогнозните количества суровина, морфологичните части, предмет на събиране, на които може да разчита местната икономика. Разделът представя и информация за необходимите мерки за опазване на лечебните растения и техните местообитания и находища.

II. Описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите на територията на община Завет

Находищата на лечебни растения на територията на общината са предимно на петна, някои се срещат по единично и се използват най-вече за лични нужди. На *Таблица 1.* е представена основна информация относно лечебните растения, разпространени на територията на община Завет:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

Таблица 1. Раздел „Лечебни растения“ към Общинската програма за опазване на околната среда на община Завет за периода 2015-2020 г.

№	Вид	Местообитание	Разпространение	Допустимо ползване	Прогнозни количества, кг.	Допустимо количество съгл. чл. 5 от Наредба №2, кг. (%)	Период на възстановяване съгл. чл. 6 от Наредба №2, години	Мерки за опазване
1	Коприва Urtica urens L.	<ul style="list-style-type: none">Местност „Каракозу“с. Брестовене	на петна	ползването забранено	Стрък, лист – 110 500	85 000 (70%)	Не е необходим 2 години	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
		<ul style="list-style-type: none">Местност „Расова“гр. Завет	на петна	лични нужди, стопански цели				
		<ul style="list-style-type: none">Местност „Голямата нива“гр. Завет	на петна	лични нужди, стопански цели	Корен – 50 000	20 000 (70%)		
2	Липа Tilia tomentosa Moench.	<ul style="list-style-type: none">Местност „Каракозу“с. Брестовене	в масив (липова гора)	ползването забранено	Цвят – 9 000	7 000 (80%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
		<ul style="list-style-type: none">Край пътищаВ населените места	по единично	лични нужди, стопански цели	Лист – 8 000	5 500 (70%)		
3	Трънка Prunus spinosa L.	<ul style="list-style-type: none">Местности: „Дренака“, „Източен Липак“, „Западен Липак“селски пътищапасища	на петна	лични нужди, стопански цели	Плод – 15 000	12 000 (80%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
4	Шипка Rosa corymbifera Borkh.	<ul style="list-style-type: none">Край пътищаНивипасища	на петна	лични нужди, стопански цели	Плод – 32 000	25 000 (80%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на
					Цвят – 1 000	800 (80%)		

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

								находищата
5	Глог обикновен <i>Crataegus monogyna Jacq.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Местност „Каракозу“ с. Брестовене 	на петна	ползването забранено	Плод – 9 000	7 000 (80%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
		<ul style="list-style-type: none"> Местности: „Расова“ „Голямата нива“ гр. Завет 	на петна	лични нужди, стопански цели	Лист – 2 000	1 400 (70%)	Не е необходим	
		<ul style="list-style-type: none"> Край пътища 	на петна	лични нужди, стопански цели	Цвят – 1 250	1 000 (80%)	Не е необходим	
6	Бъз черен /свирчовина/ <i>Sambucus nigra L.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Местност „Каракозу“ с. Брестовене 	на петна	лични нужди, стопански цели	Цвят – 8 000	5 600 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
		<ul style="list-style-type: none"> Край пътища Храсталаци Гористи местности 	на петна	лични нужди, стопански цели	Плод – 2 400	1 650 (70%)	Не е необходим	
7	Бъз нисък (бъзак) <i>Sambucus ebulus L.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Край пътища В населени места 	на петна	лични нужди, стопански цели	Плод – 8 000	6 400 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
8	Бял равнец <i>Achillea millefolium gr.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Местност „Голямата нива“ гр. Завет 	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 2 900	2 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
		<ul style="list-style-type: none"> Край пътища, пасища 	на петна	лични нужди, стопански цели				
9	Мащерка <i>Thymus longidentatus</i>	<ul style="list-style-type: none"> Местност “Голямата нива” гр. Завет 	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 1 500	1 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
		<ul style="list-style-type: none"> Местност „Каракозу“ с. Брестовене 	на петна	ползването забранено				
		<ul style="list-style-type: none"> Поляни 	на петна	лични нужди,				

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

		<ul style="list-style-type: none">ПасищаКрай селски пътища		стопански цели				
10	Овчарска торбичка <i>Capsella bursa-pastoris (L.) Medic.</i>	<ul style="list-style-type: none">Край пътищаПасищаОбработваеми площи	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 1 500	1 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
11	Смрадлика <i>Cotinus coggygria Scop.</i>	<ul style="list-style-type: none">Гористи местностиКрай селски пътища	на петна	лични нужди, стопански цели	Лист – 6 000	4 200 (70%)	1 година	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
12	Лечебна лайка <i>Chamomilla suaveolens Rydb.</i>	<ul style="list-style-type: none">ПасищаПоляниКрай селски пътищаВ населените местаКато плевел в житни посеви	на петна	лични нужди, стопански цели	Цвят – 2 900	2 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
13	Трицветна теменуга <i>Viola tricolor L.</i>	<ul style="list-style-type: none">Тревисти местностиКрай пътищаКато плевел в обработваеми площи	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 1 250	850 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
14	Дяволска уста обикновена <i>Leonurus cardiaca L.</i>	<ul style="list-style-type: none">Около населените места	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 1 500	1 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане
15	Метличина синя	<ul style="list-style-type: none">Гористи местности	по единично	лични нужди, стопански цели	Цвят – 1 500	1 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

	Centaurea cyanus L.	<ul style="list-style-type: none">ПоляниНивиКато плевел в обработваеми площи						средства недопускащи увреждане на находищата
16	Конски кестен обикновен Aesculus hippocatanum L.	<ul style="list-style-type: none">Повсеместно	на петна	лични нужди, стопански цели	Плод – 6 000 Лист – 4 300	4 800 (80%) 3 000 (70%)	Не е необходим Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
17	Червен кантарион Centaurium erythraea Rafn.	<ul style="list-style-type: none">Гористи местности	по единично	ограничен	Стрък – 1 500	1 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
18	Кукувичка прежда /жълта трева/ Cuscuta europaea L.	<ul style="list-style-type: none">Като плевел в ниви, храсталаци	на петна	ограничен	Стрък – 2 200	1 500 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
19	Люляк обикновен Syringa vulgaris L.	<ul style="list-style-type: none">В населените местаКрай селски пътища	по единично	ограничен	Цвят – 1 600	1 200 (80%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
20	Здравец Geranium macrorrhizum L.	<ul style="list-style-type: none">Като градинско растениеГористи местности	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 1 500	1 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

								находищата
21	Копър Anethum graveolens L.	<ul style="list-style-type: none">Градинско растение	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 1 900	1 300 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
22	Глухарче обикновено Taraxacum officinale Web.	<ul style="list-style-type: none">Зелени площи в населените местаПасищаТревисти местности	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 25 000	17 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане
23	Детелина ливадна Trifolium pratense L.	<ul style="list-style-type: none">ПасищаКрай селски пътищаХрасталаци	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 1 500	1 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
24	Лук мечи /Левурда/ Allium ursinum L.	<ul style="list-style-type: none">Ловно стопанство „Воден“	в масив	ограничен	Стрък – 18 000	12 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
		<ul style="list-style-type: none">Гористи местностиСенчести поляни	на петна	лични нужди, стопански цели				
25	Бодил магарешки Carduus acanthoides L.	<ul style="list-style-type: none">Около населените местаКато плевел в необработени ниви	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 4 300	3 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
26	Мента обикновена /джоджен/	<ul style="list-style-type: none">В градиниКато подправно растение	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък, лист – 2 000	1 400 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

	Mentha spicata L.							недопускащи увреждане на находищата
27	Лечебна маточина Melissa officinalis	<ul style="list-style-type: none">Гористи местностиВ околностите на населените местаКрай селски пътища	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 6 000	4 200 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
28	Живовлек Plantago major L.	<ul style="list-style-type: none">Край населените местаПасищаТревисти местности	на петна	лични нужди, стопански цели	Лист – 9 000	6 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
29	Жълт кантарион /звъника/ Hypericum Perforatum	<ul style="list-style-type: none">Ловно стопанство „Воден“	на петна	ограничен	Стрък – 7 000	4 500 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
		<ul style="list-style-type: none">Местност „Каракозу“с. Брестовене	на петна	ползването забранено				
		<ul style="list-style-type: none">Край селски пътища, пасищаГористи местностиХрасталаци	на петна	лични нужди, стопански цели				
30	Бръшлян Hedera helix L.	<ul style="list-style-type: none">Ловно стопанство „Воден“	на петна	ограничен	Лист – 9 000	6 300 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
		<ul style="list-style-type: none">Гористи местностиВ населените места	на петна	лични нужди, стопански цели				
31	Лечебна комунига Melilotus officinalis Pal.	<ul style="list-style-type: none">Край пътища извън населените места	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 3 000	2 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

								увреждане на находищата
32	Синя жлъчка Cichorium intybus	<ul style="list-style-type: none">ПасищаГористи и тревисти местностиИзоставени места около селища и пътища	на петна	лични нужди, стопански цели	Цвят – 2 000	1 400 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
33	Лепка Galium aparine	<ul style="list-style-type: none">Около селски пътищаПасища	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 1 500	1 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
34	Леска Corylus	<ul style="list-style-type: none">Около селски пътищаГористи местности	на петна	лични нужди, стопански цели	Кори – 2 500 Лист – 2 500 Стъблени пъпки – 6 000	1 000 (40%) 1 000 (40%) 2 000 (40%)	Не е необходим Не е необходим Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
35	Поветица Convolvulus arvensis	<ul style="list-style-type: none">Около селски пътищаПасищаКато плевел в ниви	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 3 000	2 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
36	Пелин Artemisia vulgaris	<ul style="list-style-type: none">Около селски пътищаПасища	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 1 500	1 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
37	Репей	<ul style="list-style-type: none">Около селски пътища	на петна	лични нужди,	Корен – 1 500	1 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

	Arctium	<ul style="list-style-type: none">Пасища		стопански цели				методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
38	Дрян обикновен Cornus mas L.	<ul style="list-style-type: none">Гористи местностиВ населените местаКрай селски пътища	по единично	лични нужди, стопански цели	Плод – 20 000	16 000 (80%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
39	Киселица Malus sylvestris Mill.	<ul style="list-style-type: none">Гористи местностиКрай селски пътища	по единично	лични нужди, стопански цели	Плод – 20 000	16 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата
40	Пчелинок обикновен /пчелник/ Marrubium Vulgare L.	<ul style="list-style-type: none">Край пътищаТревисти местности	на петна	лични нужди, стопански цели	Стрък – 3 000	2 000 (70%)	Не е необходим	Добиване по методи и със средства недопускащи увреждане на находищата

Източник: Общинска администрация - Завет

III. Анализ на дейностите за опазване на екосистемите и ресурсите от лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване

Ползването на лечебните растения и техните ресурси включва:

- 1/ събирането на билки от диворастващи и култивирани лечебни растения;
- 2/ придобиването на билки за първична обработка или преработка;
- 3/ събирането на генетичен материал от диворастващи лечебни растения за култивиране, за опазване при условия извън естествената среда на лечебните растения или за възстановяване на други места в природата.

Събирането на билки от естествените находища на лечебни растения се извършва съобразно изискванията на Закона за лечебните растения и настоящата програма.

Ползването на лечебните растения, представляващо стопанска дейност, се извършва въз основа на разрешително за ползване, издадено по реда на Закона за лечебните растения. Разрешително не се изисква при събиране на билки за лични нужди от земи, гори и водни обекти - общинска собственост. Разрешително не се изисква и когато лечебните растения са култивирани от собственици или ползватели на земи, гори или водни обекти, освен когато са култивирани от общината. Разрешителното задължително придружава събраните билки до и в билкозаготвителния пункт и складовете към него.

Съгласно чл. 22 от Закона за лечебните растения разрешително за ползване на лечебните растения се издава от:

1. директора на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство в определения им териториален обхват - когато ползването е от горски територии - държавна собственост, както и за такива, предоставени им за управление въз основа на договор - след заплащане на такса в държавното горско стопанство или в държавното ловно стопанство;

2. кмета на общината, когато ползването е от:

а) земеделски земи от поземления фонд и такива, включени в строителните граници на населените места - общинска собственост, след заплащане на такса в общината;

б) територии в строителните граници на населените места - общинска собственост, независимо от предназначението им, след заплащане на такса в общината;

в) земеделски земи от поземления фонд - частна собственост; разрешително се издава на собственика/арендатора или упълномощено от него лице, без заплащане на такса с възможност за преотстъпването му на трети лица - възмездно или безвъзмездно, при свободно договаряне;

3. областния управител, когато ползването е от земеделски земи - държавна собственост, в границите на населените места и в поземления фонд, след заплащане на такса в областната администрация;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

4. директора на дирекцията на националния парк, когато ползването е от териториите и акваториите на националните паркове, след заплащане на такса в съответната дирекция;

5. лице с висше лесовъдско образование, оправомощено от кмета на съответната община и регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии - общинска собственост, след заплащане на такса в общината, както и за такива, предоставени на общината за управление въз основа на договор;

6. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горски територии, за което горско сдружение е сключило договор;

7. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии извън посочените в т. 1 и 5, за които собственикът има сключен договор за конкретния имот.

Съгласно чл. 24, ал. 1 от Закона за лечебните растения таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - държавна собственост, се определят с тарифа, одобрена от Министерския съвет. Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от съответните общински съвети в размер не по-голям от размера на таксите по ал. 1.

Таксите постъпват в бюджета на общината и се изразходват за: плановите документи; дейности по поддържането и възстановяването на лечебни растения и техните находища; научни изследвания и наблюдение на лечебните растения; изграждане и поддържане на специализираните карта, регистър и информационна система за лечебните растения; култивиране и преработка на лечебните растения; обучение, издаване на образователни материали, провеждане на конференции по лечебни растения; други дейности, свързани с управлението и контрола Закона за лечебните растения.

Позволителното за ползване се издава на билкозаготвител - юридическо лице, или на физическо лице, което събира билки за продажба или генетичен материал от лечебни растения, и определя: вида на ползването; разрешеното количество билки или генетичен материал по видове морфологични части; района или конкретното находище; начина на ползване; срока на ползване; други условия, свързани с опазване на находището; лицата, извършващи ползването, ако те са различни от титуляра на позволителното.

Позволителното се издава преди осъществяване на ползването.

При издаването на позволителни на територията на Община Завет се осъществява контрол по отношение на:

- Уведомяване на РИОСВ - Русе за организираните билкозаготвителни пунктове и складове за билки до започване на дейността в тях от съответния билкозаготвител;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

- Водене на книга за изкупените, реализираните и наличните количества билки, регистрирана в РИОСВ - Русе;
- Периодични проверки на наличните или намиращите се в процес на първична обработка билки и на необходимата документация;
- Спазване на законоустановения срок - до 31 януари за представяне в РИОСВ - Русе обобщена информация за изкупените, обработените и реализираните през предходната година билки, както и за складовите наличности;
- Водене на регистър на издадените позволителни за ползване на лечебни растения на територията на Община Завет;
- Изпълнение задълженията на всеки ползвател на лечебни растения след приключване и по време на ползването им;
- Отнемане на позволителното за ползване със заповед на кмета на Общината, при настъпило увреждане или унищожаване на находищата на лечебни растения в резултат от дейността на титуляра на позволителното за ползване.

По данни на общинска администрация - Завет за периода 2011-2015 г. са издадени следните позволителни за ползване на лечебни растения на територията на общината (представени са и допустимите за ползване количества от лечебните растения):

- за 2011 г. – общо 4 бр.;
- за 2012 г. – общо 2 бр.:
- 1 бр. позволително за събиране на листа от глог (500 кг.), глухар (500 кг.) и мащерка (500 кг.) и цветовете от липа (1 000 кг.);
- 1 бр. позволително за събиране на листа от коприва (5 000 кг.) и глухарче (500 кг.), стръкове от коприва (1 000 кг.) и цветовете от глог (500 кг.) и липа (400 кг.);
- за 2013 г. – общо 2 бр.:
- 1 бр. позволително за събиране на мащерка (200 кг.), листа от глог (200 кг.), стръкове от коприва (1 000 кг.) и цветовете от липа (500 кг.);
- 1 бр. позволително за събиране на цветовете от липа (200 кг.);
- за 2014 г. – общо 4 бр.:
- 1 бр. позволително за събиране на цветовете от глог (550 кг.) и стръкове от мащерка (550 кг.);
- 1 бр. позволително за събиране на цветовете от бъз (2 000 кг.);
- 1 бр. позволително за събиране на гъби (пачи крак) (10 кг.), листа от липа (100 кг.), кестен (100 кг.) и коприва (1 000 кг.) и цветовете от липа (300 кг.);
- 1 бр. позволително за събиране на цветовете от липа (300 кг.);
- за 2015 г. – общо 2 бр.:
- 1 бр. позволително за събиране на цветовете от липа (100 кг.);
- 1 бр. позволително за събиране на гъби (пачи крак) (50 кг.), листа (100 кг.) и цветовете (200 кг.) от липа.

Позволителните са издадени при следните условия:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

- ✓ Период за ползване: Листа – преди цъфтеж. Цветове – в началото на цъфтежа или при пълен цъфтеж;
- ✓ Начин на ползване: Листа – чрез отрязване на целите облистени стъбла и последващо отделяне на листата. Цветове – чрез откъсване или отрязване на целите съцветия;
- ✓ Препоръчителни инструменти: режещи инструменти /ножици, сърп, нож/ - да бъдат без ръжда по режещите повърхности;
- ✓ Изисквания за опазване на находището: да не се допуска увреждане на други части на растенията и други растения. Да не се чупят и кършат безразборно клоните на дърветата.

Ползвателят на позволителното за ползване на лечебни растения се задължава да:

- ✓ Да не се допуска ползване на лечебните растения по начини и със средства, водещи до увреждане или унищожаване на находищата;
- ✓ Да не допуска ползване на защитени от закона лечебни растения;
- ✓ Да почиства прилежащите територии след приключване на ползването;
- ✓ След изтичането на посочените в позволителното срокове да не се разпорежда с останалите не добити лечебни растения, които заедно със заплатените такси остават за общината;
- ✓ При извършване на ползването да носи винаги в себе си разрешителното.

В допълнение, през 2011 г. е издадена Заповед №176/27.06.2011 г. към Кмета на Община Завет за забрана нанасянето на повреди по клоните на липови дървета, с оглед опазване на декоративната растителност.

Съгласно Заповед №РД – 115/13.02.2015 г. на Министъра на околната среда и водите на основание на чл. 10., ал. 1, 2 и 3 от Закона за лечебните растения са определени допустими за събиране от естествените находища, извън територията на националните паркове, количества от следните видове билки: Божур червен (*Paeonia peregrina* Mill.), Зърнастец елшовиден (*Frangula alnus* Mill.), Иглика лечебна (*Primula veris* L.), Катарника, пелин бял (*Artemisia alba* Turra), Лазаркиня, еньовче ароматно (*Galium odoratum* (L.) Scop.), Лудо биле, старо биле (*Atropa belladonna* L.), Ранилист лечебен (*Betonica officinalis* L.), Решетка безстъблена (*Carlina acanthifolia* All.), Тлъстига лютива, жълто прозориче (*Sedum acre* L.), Трън кисел (*Berberis vulgaris* L.), Шапиче (*Alchemilla vulgaris* complex). За територията на област Разград за 2015 г. няма допустими за събиране количества от горепосочените билки.

Със заповедта на Министъра на околната среда и водите се забранява събирането в националните паркове на горепосочените видове лечебни растения. Забранява се и разпределението на билки от горепосочените видове лечебни растения на билкозаготовителни пунктове, които не отговарят на изискванията на Наредба №5 от 19.07.2004 г. на МЗ, обн. ДВ, бр. 85 от 28.09.2004 г.

На територията на цялата страна е забранено събирането на билки от следните видове лечебни растения от естествените им находища: Бенедиктински

трън, пресечка (*Chicus benedictus L.*), Волски език (*Phyllitis scolopendrium (L.) Newm.*), Горичвет пролетен (*Adonis vernalis L.*), Дилянка лечебна, валериана (*Valeriana officinalis L.*), Залист бодлив (*Ruscus aculeatus L.*), Изтравниче, страшниче (*Asplenium trichomanes L.*), Исландски лишей (*Cetraria islandica (L.) Ach.*), Исоп лечебен (*Hyssopus officinalis L. ssp. aristatus*), Какула едрочветна (*Salvia tomentosa Mill.*), Копитник (*Asarum europaeum L.*), Мечо грозде (*Arctostaphylos uva-ursi (L.) Spreng*), Момина сълза (*Convallaria majalis L.*), Оман бял (*Inula helenium L.*), Папаронка жълта, жълт мак (*Glaucinum Flavum Crantz*), Пелин сантонитов (*Artemisia santonicum L.*), Пирински/Мурсалски/Алиботушки чай (*Sideritis scaedica Grisb.*), Пищялка панчичева (*Angelica pancici Vand*), Плаун бухалковиден (*Lycopodium clavatum L.*), Риган бял (*Origanum vulgare L. Ssp. Hirtum (Link) letsvaart*), Ружа лечебна (*Althaea officinalis L.*), Салеп (*Orchis sp. diversa*), Смил жълт (*Helichrysum arenarium (L.) Moech.*), Хуперция иглолистна, плаун обикновен (*Huperzia inundata (L.) Bernh = L. selago*), Цистозира (*Cystoseira barbata (Good et Vood) Ag.*).

Посочените в заповедта на Министъра на околната среда и водите ограничения и забрани не се отнасят за количествата билки, събирани за лични нужди.

По данни от докладите на РИОСВ – Русе за състоянието на околната среда за периода 2011-2014 г. на територията на инспекцията не са събирани и отчетени видове лечебни растения, които са поставени под режим на ограничено ползване. В допълнение, за 2015 г. в РИОСВ – Русе не са постъпили заявления за отпускане на квоти от лечебни растения, поставени под специален режим на опазване и ползване и предвид това няма отпуснати количества за областите Русе, Разград и Силистра.

IV. Приоритетни мерки за опазване на ресурсите и разнообразието на лечебните растения, включително на редки или застрашени от изчезване видове

Лечебните растения в естествените им находища се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване.

Опазването на лечебните растения е система от мерки и дейности, целящи запазването на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси. То включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации на видовете. Опазването на лечебните растения е насочено към биологичните им ресурси в естествената им среда, включително към генетичните ресурси, отделните екземпляри растения, популациите на видовете и екосистемите, включващи популацията.

За изпълнение целите на ПООС 2015-2020 г. ще бъдат предприети следните мерки:

- Осъществяване на контрол за недопускане на ползване на лечебни растения по начини и със средства, водещи до увреждане или унищожаване на находищата;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

- Запознаване на жителите на общината чрез кметовете на кметства със заповедите на Министъра на околната среда и водите, относно специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения през съответната година и осъществяване на контрол по нейното изпълнение;
- Запознаване на ползвателите на лечебни растения с техните задължения и отговорности;
- Предоставяне на собствениците и ползвателите на земеделски земи на наличната информация за лечебните растения на територията на общината, за пригодността на земята за отглеждането им, както и информация за задълженията и препоръките относно земеползването, включително използване на екологосъобразни технологии за отглеждане, свързани с лечебните растения в общината;
- Даване на указания, относно начина на ползване на лечебните растения на територията на Община Завет, както и правилата и изискванията за събиране на билки или генетичен материал от лечебни растения, регламентирани с наредбата по чл. 27 от Закона за лечебните растения;
- Определяне на режим за ползване на находищата при наличие на увреждане на същите;
- Предписания към собствениците на земи, гори, води или водни обекти, около които има находища на лечебни растения, недопускане увреждането на естествените находища при използването на пестициди и минерални торове;
- Забраняване ползването на лечебните растения по начини и със средства, които водят до увреждане на находищата им, намаляване на техните ресурси, затруднено възстановяване на популациите им или намаляване на тяхното биологично разнообразие, както и в нарушение на наредбата по чл. 27 от Закона за лечебните растения;
- Участие на обществеността по вземането на решения, във връзка с опазването на лечебните растения на територията на общината;
- Недопускане на палене на стърнища и предотвратяване на горски пожари.

V. Избор и регламент на територии, които не са защитени, но изискват подходящо управление с цел устойчиво ползване на лечебните растения в тях

На територията на Община Завет се намира местност „Каракозу“, в землището на село Брестовене, която е липова гора. Тя не е защитена територия, но достъпа до нея и ползването на лечебни растения от територията ѝ са ограничени. Също така, на територията на община Завет се намира Ловно стопанство „Воден“, което развива ловен туризъм и е под разпореждане на Министерски съвет. Достъпът до територията му и ползването на лечебни растения са ограничени.

VI. Предложения за разработване на местни нормативни актове за начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановете документи от по-висока степен

В Наредба №9 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Завет (приета с Решение №132 от Протокол №18 от 26.01.2009 г. и посл. изм. и допълн. с Решение №313 по Протокол №44 от 09.04.2015 г.), както и приложенията към нея, са определени начините за земеползване и издаване на разрешително за ползване на лечебни растения, лицата, на които се издават, както и таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – общинска собственост.

Към настоящия момент няма предложения за тяхната актуализация и е целесъобразно тази информация да остане в настоящата Наредба №9 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на общината.